

одна особливість цієї війни полягає в тому, що країна-агресорка використовувала свій експорт як інструмент політичного шантажу інших країн.

Список літератури

Фінанси підприємств України під час війни та завдання їх повоєнного відновлення: наукова доповідь / за ред. д.е.н. В.В. Зимовця ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». Електрон. дані. К., 2023. 54 с.

Goodhand J. From war economy to peace economy? Reconstruction and state building in Afghanistan. *Journal of International Affairs*, 2004, Vol. 58, No. 1, pp.155-174.

Kasych A., Vochozka M. (2019). Modernization processes in the modern world: methodology, evolution, tendencies. *Revista ESPACIOS*. Vol. 40 (N 24) <https://www.revistaespacios.com/a19v40n24/19402420.html>

Schneider G., Troeger W. War and the World Economy: Stock Market Reactions to International Conflicts. *Journal of Conflict Resolution*, 2006, 50 (5), pp. 623-45.

Tidwell A., Lerche C. Globalization and conflict resolution. *International Journal of Peace Studies*, 2004, Vol. 9, no.1, pp. 47-59.

УДК 336.5

Коверза Вікторія,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет
v.koverza@mdu.in.ua
<https://orcid.org/0000-0003-1465-0584>

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Важливою складовою державної політики є економічна, в свою чергу фінансова політика – виступає ваговою складовою останньої, яка через сукупність інструментів, методів та механізмів впливає на розвиток країни. Трансформаційні процеси, що відбуваються у фінансовій системі, потребують посиленого впливу інструментів державної фінансової політики.

Фінансовий механізм як система встановлених державою форм, видів та методів організації фінансових відносин також потребує вдосконалення. Важливим є поєднання монетарних і фіскальних інструментів фінансової політики, так як переважання сфери дії одних інструментів за рахунок обмеження інших – має досить негативний вплив на ефективність та дієвість фінансового регулювання та макроекономічну збалансованість зокрема. Варто підкреслити, що досвід у сфері державних фінансів засвідчує важливість та першочерговість бюджетно - податкової та грошово-кредитної політики у механізмі фінансово-економічного регулювання соціально - економічного розвитку. Необхідно зауважити, що положення класичної економічної теорії були основними при розробці та реалізації фінансової політик багатьох розвинутих країн світу аж до Великої депресії, яка зумовила переорієнтацію системи поглядів на роль держави у регулюванні соціально-економічних процесів та засвідчила недосконалість саморегулювання економічних процесів.

Фінансова стратегія також передбачає вибір пріоритетних методів досягнення поставлених цілей. Фінансова тактика спрямована на вирішення конкретних завдань, що виникають на окремих етапах розвитку держави. Завданням фінансової політики є

забезпечення економічного зростання шляхом використання відповідних механізмів фінансового впливу на попит і пропозицію, споживання та інвестиції. Економічної сутності та ролі фінансової політики у стимулюванні соціально-економічного розвитку країни, а саме проблема ефективності фінансової політики, яка залежить від ступеня врахування та реалізації економічних інтересів суб'єктів фінансової діяльності, на які спрямована дія механізму реалізації державної фінансової політики.

Використовуючи інструменти та механізми формування доходної частини бюджету, в тому числі ставки податків, їх кількість, об'єкт та базу оподаткування держава здійснює вплив на економічну активність та забезпечує фінансовий ресурс для виконання взятих зобов'язань. Політика регулювання видаткової частини бюджету здійснюється з урахуванням обсягу доходної частини бюджету, рівня державних соціальних стандартів та гарантій в розрізі бюджетної класифікації видатків.

Найбільш важливим є бюджетна корекція у розрізі двох груп – продуктивних та непродуктивних видатків, а також - поточних та капітальних. Структура бюджетних видатків має бути спрямованою на вирішення завдань модернізації економіки, створення сприятливого середовища для її стійкого розвитку. Саме тому, пріоритети бюджетної політики мають враховувати доцільність розширення частки продуктивних видатків з підвищенням рівня їх ефективності. До даної категорії відносять бюджетні видатки на розвиток транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури, освіти, фундаментальну та прикладну науку, охорону здоров'я, інші видатки бюджету, які сприяють зростанню якісного рівня людського капіталу.

Водночас, необхідним є своєчасне та в повному обсязі виконання державою зобов'язань у сфері обслуговування боргу, соціального захисту та соціального забезпечення населення, належне виконання державними владними інститутами своїх функцій. З огляду на зазначене, бюджетне регулювання видаткової частини має бути виваженим та збалансованим. Капітальні видатки, які у разі їх ефективного використання є видатками розвитку здійснюють позитивний вплив на активізацію процесів економічного зростання. Фактично, дані видатки є складовою продуктивних видатків, формою державного інвестування в основний капітал.

Враховуючи економічну кон'юнктуру останніх років, можна дійти висновку, що суттєвого нарощення капітальних видатків у середньостроковій перспективі не передбачається. Важливим є підвищення ефективності видатків з урахуванням доцільності актуалізації процедур та інструментів програмно-цільового методу в бюджетному процесі. До основних цілей грошово-кредитної політики відносять підтримання курсу національної валюти, це свідчить про те, що грошово-кредитна політика включає і валютну складову. У зв'язку з чим відзначається, що грошово-кредитна і валютна політика в широкому сенсі є формами реалізації фінансового суверенітету країни та включає не тільки визначення напрямів впливу на грошовий обіг і застосування відповідних інструментів грошово-кредитної та валютної політики у вузькому сенсі, а й регулювання розрахунково-платіжних, валютних, кредитних, банківських відносин у відповідності з напрямами реалізації державної фінансової політики.

Основну роль у формуванні і реалізації напрямів фінансової політики відіграють ресурси, що формують фінансові потоки. До таких ресурсів зазвичай відносять продуктивні сили, фінансову інфраструктуру і фінансовий капітал, що створюють базу оподаткування та забезпечують формування місцевого бюджету. Ефективно

функціонуючий фінансово-економічний механізм дозволяє на основі бюджетно-податкових та міжбюджетних відносин

забезпечити здійснення основних виробничих процесів у регіоні. У зв'язку з цим найбільші зміни стосуються сфери міжбюджетних відносин, що свідчить про націленість державної фінансової політики на підвищення рівня самостійності місцевих бюджетів.

Пріоритети бюджетної політики мають враховувати доцільність розширення частки продуктивних видатків з підвищенням рівня їх ефективності та актуалізації процедур та інструментів програмно-цільового методу в бюджетному процесі. Вагомим аспектом фінансового регулювання економічного розвитку є забезпечення стійкості системи державних фінансів, сприяння досягненню фінансової рівноваги. Визначення оптимального розміру показника перерозподілу валового внутрішнього продукту через систему державних фінансів та бюджету зокрема залишається одним із центральних питань фінансового регулювання розвитку економіки. Вплив державних видатків та фіскального дефіциту на процеси соціально-економічного розвитку, в достатній мірі, залежать від якісного рівня державного управління та ефективності даних видатків. Розвинені державні інститути, своєчасність та обґрунтованість рішень щодо виділення відповідного обсягу державних видатків на відповідні цілі сприяють створенню сприятливих передумов для економічного розвитку. Еволюція економічної думки забезпечила появу наукових напрацювань цілої низки шкіл, що сприяло формуванню теоретико-методологічних засад регулювання економіки. В сучасних умовах продовжується пошук нових форм і методів впливу держави на економіку, удосконалюються теорії державного регулювання відповідно до змін середовища та особливостей національних економік.

Виваженість у проведенні фінансової політики сприятиме посиленню результативності інституційних змін фінансової системи, дозволить досягти подальшої стабілізації державних фінансів, продовжити розбудову конкурентоспроможної, наукоємної економіки, що позитивно вплине на загальне економічне зростання та збалансований розвиток суспільства, забезпечить підвищення стандартів якості життя громадян країни. На кожному етапі економічного розвитку існує необхідність обґрунтування та запровадження відповідних важелів фінансового механізму.

Динамічний економічний розвиток потребує синтезу та координації інструментів бюджетно-податкового та грошово-кредитного регулювання, що в свою чергу, передбачає їх поєднання та компенсування недоліків одного перевагами іншого з метою збереження макроекономічної стабільності. Економічну сутність фінансової політики можна представити в якості складової інституційного розвитку економіки, що передбачає цілісну сукупність організаційних, правових, інформаційних заходів, механізмів фінансового регулювання, спрямованих на раціональне та ефективне формування, розподіл і використання фінансових ресурсів у відповідності до пріоритетних напрямів розвитку з метою забезпечення функціонування фінансових механізмів, добробуту громадян, збалансованого соціально -

економічного розвитку на довгострокову перспективу. Коригування фінансової політики без структурної перебудови економіки не приносить довгострокового позитивного результату. У зв'язку з цим актуальною стає розробка проблем стратегічного планування сталого економічного зростання на основі, насамперед, структурної перебудови економіки та науково-інноваційної сфери. При цьому важливо забезпечити посилення ролі становлення ринків послуг і продуктів, як об'єктів управління і основних регуляторів відтворюваного циклу.

Список літератури

Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В.Канева, М.Д.Пасічний та ін.; за заг. ред. І.Я. Чугунова. Київ: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.

Державне фінансове регулювання економічних перетворень / І.Я.Чугунов, Т.В.Канева та ін.; за заг.ред. А.А.Мазаракі. Київ. 2018. 376 с.

Шалашна А. О. Державне фінансове забезпечення економічного зростання. Ефективна економіка. № 12, 2020.

Безпековий вимір фінансової політики забезпечення економічного зростання в Україні. Київ: НІСД. 2018. URL: http://niss.gov.ua/sites/default/files/201905/Dopovid_Vezpescov_vumir_fin_polityku.pdf (дата звернення: 22.10.2023).

УДК 330.341

Ковтуненко Ксенія

**доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародного
менеджменту та інновацій**

Національний університет "Одеська Політехніка"

k.v.kovtunenکو@op.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-3759-7950>

Бочевар Ірина

**аспірант кафедри міжнародного
менеджменту та інновацій**

Національний університет "Одеська Політехніка"

i.v.bochevar@op.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0004-5012-3233>

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Управління персоналом організації враховує широкий спектр функцій та завдань, вкладених у ефективне використання людських ресурсів задля досягнення стратегічних цілей організації. Сутність управління персоналом організації полягає в створенні і підтримки таких умов, при яких співробітники здатні максимально ефективно робити свій внесок в успішне функціонування організації.

Можна виділити декілька ключових аспектів управління персоналом організації:

- планування кадрових ресурсів;
- підбір та найм персоналу;
- навчання та розвиток;
- управління продуктивністю;
- мотивація та стимулювання;
- управління конфліктами та вирішенням проблем;
- створення здорової організаційної культури;
- кар'єрне обслуговування та планування;
- управління змінами;